

**Les 1. Lestekst 1. Archief 2109 /ORA Baronie van Acquoy, inv.nr. 38.
Testament van Jan Willemsen van der Linden en Anneken Cornelis Bogert 1764
pag. 1.**

1. Wij Peter van Steijn
2. en Aart de Bruijn
3. scheepenne der barronie van
4. Acquoy, doen cennelijk dat voor
5. ons compareerden op den 29^e augustus
6. 1764 Jan Willemsen van der Lin-
7. den en Anneken Cornelis Bogert
8. egtelieden, woonende in t graaf-
9. schap Leerdam, de welke voor
10. ons verclaarden, voornemens
11. te te zijn van van hunne tijdelij-
12. ke goederen te disponeeren
13. zulx doende bij deezen, na
14. revocatie ende te niet doenin-
15. ge van alle voorgaende testa-
16. mente huwelijxe voorwaerden
17. codicille off eenige maakinge
18. hoe genaemt, maar nu op
19. nieuws disponeerende, verclaerde
20. zij testatuuren over en weeder
21. reciproquelijk malkanderen
22. te maaken alle hare goederen
23. roerende en onroerende, actien
24. creditien en gerechtigheden, niets
25. uijtgesondert, om bij den langst-
26. leevende van hun beijde testa-
27. tuuren daar meede te handele
28. als met haar off zijn vrij eijgen
29. goedere om die te mogen en konne
30. verkoopen, verteeren, daar van te lee-
31. ven en te subsisteeren.
32. Verklaarende zij testatuuren
33. verder naa overleijden van hun beij-
34. den in de overschietende goederen
35. zoo die mogten bevonden worden
36. te institueeren tot hun erffgena-
37. men hun kinderen en kindskin-

deren

**Les 1. Lestekst 2. Archief 2109 /ORA Baronie van Acquoy, inv.nr. 38.
Testament van Jan Willemsen van der Linden en Anneken Cornelis Bogert 1764
pag. 2.**

1. kinderen bij representatie in
2. hun ouders plaatse
3. Stellende zij testaturen tot voog-
4. den over hunne minderjarige
5. erffgenaeme hunne zoon Cornelis
6. van der Linden met magt van as-
7. sumptie surrogatie en subsistu-
8. tie en voords met sodanige
9. magt den voogden competeerende
10. hier wel expresselijk bij uijtsluij-

11. tende den wel edel gestrenghe heere
 12. Drossaard der stadt en graeffschap
 13. Leerdam en barronnie van
 14. Acquoy, weesmeesteren en
 15. weeskameren alwaer hun
 16. sterffhuijs zoude komen te val-
 17. len behoudens hun Edele respect
 18. Dit uijt den monden van de
 19. testaturen ontworpen en voorge-
 20. lesen zijnde verclaerden 't zel-
 21. ve te weesen hun testament laet-
 22. ste en uijtterste wille, be-
 23. geerende dat 't zelve zoo zal
 24. worden agtervolgd en naar-
 25. gekomen 't zij als testament
 26. codicil gifte ter zake des
 27. doods off onder den leevenden
 28. en best zal konnen bestaan
 29. en off schoon alles hier in
 30. noodigh niet naa behoren
 31. mogte weezen waargenom(e)n
 32. versoekende 't uijtterste benefiti-
 33. um te genieten.
 34. Des ten waaren oirconden
 35. hebben wij scheepenen op het
 36. extract dezer onsen zeegelen
 37. gedruckt. Datum ut supra
- In cennisse van mijn / M. v.d. Griend / gesworen klercq

Verklaring van woorden

Barronnie	= Baronie. Acquoy was verheven tot Baronie.
doen cennelijk	= verklaren
compareren	= verschijnen
disponeren	= afstand doen
revocatie	= intrekking
te niet doeninge	= te niet doen
maakinge	= erfstelling, legaat
testatuuren	= testateurs (personen die testament opmaken)
actien	= vorderingsrecht
credieten	= geldelijk tegoed
gerechtigheden	= dat wat aan iemand toekomt
subsisteren	= bijstaan, helpen
institueren	= rechtsvordering, inzetten van een actie
representatie	= vertegenwoordiger (in de plaats komen van)
magt van assumptie	= feitelijk uitoefenen
surrogatie	= in de plaats stellen
competerende	= toebehorend
expresselijk	= uitdrukkelijk
sterffhuijs	= door de overledene nagelaten boedel
benefitium	= voordeel
ut supra	= ut supra = als boven

Betekenis tekst

Dit is een testament op de langstlevende.

De echtgenoten verklaren

- alle vorige testamenten, codicillen e.a. te niet te doen

- elkaar tot erfgenamen te benoemen (“over en weeder”)
- na hun beider overlijden benoemen ze hun kinderen en kindskinderen tot erfgenamen
- als voogd over de minderjarige kinderen benoemen ze hun zoon Cornelis
- ze sluiten uitdrukkelijk de weeskamer uit, dat werd vaak gedaan. Men zorgde er door deze bepaling voor dat de overheid geen beheer kon krijgen over de boedel.
- ze verklaren dat als ze het testament niet geheel juist hebben opgesteld, de tekst gelezen moet worden als codicil of andere uiterste wilsverklaring.
- als bekrachtiging hebben de schepenen hun zegel in het uittreksel van de akte gedrukt

**Les 1. Lestekst 3. Archief 0692/Oud archief Buren, inv.nr. 1004.
Verzoekschrift predikant aan de Grafelijke raad, 1706**

1. Aen d' Edele Mogenden heren
2. Raden van sijn Koninklijke Majesteit
3. Van Groot Brittanjen
4. Glorieuser memorie

5. Geeft met behoorlijk respect te kennen Theodorus
6. Post predicant tot Erichem, hoe dat den suppliant
7. voorleden jaar 1705 den 9 october bij request van
8. haar Edel Mogende versocht heeft, dat hem de penningen
9. in sijn beroepinge gevallen, monterende maar
10. 61 gulden 17 stuivers, mochten gerestitueert worden, gelijk
11. aan de predicanten deses graafschaps geschied is:
12. waarop haar Edle Mogende ook seer gunstig hebben
13. geappointeert en geordonneert, dat den suppliant
14. de penningen in sijne beroepinge gevallen dadelijk
15. souden vergoedet worden, uijt de polder van
16. Erichem, dat den Edele heer Drossaert daertoe soude
17. nodige ordres stellen, ten eijnde sulx promptelijk
18. geschieden mogte, en den suppliant klachteloos gehouden
19. werde, gelijk breder uijt 't annexe appointment van
20. haar Edel Mogende te sien is, dog niettegenstaande haar
21. Edel Mogende dit soo uijtdruckelijk belast hadden, dat
22. de penningen aan de suppliant op 't spoedigste souden
23. geresitueert worden, soo is 't evenwel dat den suppliant
24. de bovengemelte penningen nocht niet heeft konnen
25. bekomen off schoon die over den polder van
26. Erichem al lang sijn uitgeset, van 't gemeen ten
27. dien eijnde betaalt, en bij den uijtmaner Derk
28. Crijnen gereed leggen, die even wel sonder speciale
29. order deselve niet derft uittellen, vermits hem
30. sulx van den Edele Drossaert geboden is, den suppliant

Kantlijn:

Die van den rade ende
rekeningen bij sijne Koninklijke Majesteit
van Groot Brittanie glorieuser memorie aange-
steld geweest, ende bij resolutie van
haar Hoog Mogende in qualiteit als
executeurs van de testamenten
van Prins Fredrik Hendrik
meede glorieuser memorie ende van
hoogstgedachte sijne majesteit
geauthoriseerd, gelet
hebbende op den

inhoude deezes,
 ordonneeren hiermeede
 den uijtmaaner
 Dirk Crijnen, aan
 den suppliant zonder
 verder dilaj op
 behoorlijke quitantie
 te betaalen, ende te
 restitueeren zijne
 verschootene een en
 't zestig guldens
 17 stuivers in deezen
 vermeld: actum ter
 kamere van opgemelde
 rade ende reekeningen in
 's Gravenhage den
 25 october 1706

Van Mieris
 Ter ordre van dezelve
 J.S. Schuilenburch

woorden

suppliant	= verzoeker
request	= verzoekschrift
beroeping	= benoemen van een predikant
monteren	= bedragen
appointeren	= beschikken
ordonneren	=verordonneren, afkondigen
gemeen	= hier: inwoners
uitzetten	= belasting heffen
uitmanen	= innen van de belasting
resolutie	= besluit
authoriseren	= toestemming geven
dilaj	= uitstel

Verklaring van de tekst

Het is een verzoek van de predikant Theorodus Post om betaling van 61 gulden en 17 stuiver wegens zijn beroeping als predikant, te betalen. Hij vertelt eerst dat de belofte tot betaling gedaan was door De Edel mogende (de Koning van Groot-Brittannië, dat is Willem III). Die zou de Drossaart opdracht laten geven om het bedrag door de polder van Erichem uit te laten betalen. Inmiddels was het geld bij de polder binnen, dit was bij de eigenaars van de polder als belasting binnen gehaald. Maar hij was nog niet betaald.

De kantbeschikking luidt dat de "Rade en Reekeninge van zijne Koninklijke Majesteit" gelasten aan de belastingontvanger Dirk Crijnen om de predikant zijn geld te betalen.

Sleutels in deze tekst:

- Beginzin met uiteenzetting van het probleem
- Zin achter "soo ist t dat..." : hierin komt de vragensteller tot zijn werkelijke verzoek
- kantbeschikking

Uitleg: Erichem was onderdeel van het Graafschap van Buren. Het graafschap was vanaf 1551 onderdeel van de bezittingen van het Huis van Oranje. De graaf van Buren was dan ook een Oranje. De zaken van het graafschap werden behartigd door de Nassause Domeinraad of Raad- en Rekenkamer te Den Haag. Deze voerden het bestuur en beheer over de domeinen van de Oranjes. De schrijver refereert aan de –in 1702 overleden- stadhouder-koning Willem III.